

Aan de gemeenteraad

Datum : 17 december 2024
Zaaknummer : 4411565
Contactpersoon : M. Meulman / D. Hoitink
Telefoonnummer : 06 24650105 / 06 27130461

Onderwerp: Voortgang acties koloniaal en slavernijverleden

Geachte voorzitter en leden,

Op 30 juni 2024 sprak de burgemeester namens het stadsbestuur zijn excuses uit voor het handelen en de betrokkenheid van het Arnhemse stadsbestuur tijdens de slavernij. De excuses volgden op de resultaten die staan beschreven in het [onderzoeksrapport 'Sporen van Slavernijverleden Arnhem'](#). Voor de zomer informeerden wij uw raad over [de voortgang van de vervolgacties na het onderzoek](#) en gaven we aan in te willen zetten op drie lijnen: 1) het onderzoek op laagdrempelige wijze beschikbaar maken, 2) fysieke zichtbaarheid in de stad en 3) lessen in het onderwijs. In deze raadsbrief informeren wij u over de voortgang hiervan en over de voortgang van andere inspanningen op dit onderwerp.

Vervolgacties onderzoek 'Sporen slavernijverleden Arnhem'

Hieronder leest u per lijn welke inspanningen zijn gedaan en welke in het verschiet liggen.

Lijn 1 - Het onderzoek op laagdrempelige wijze beschikbaar maken

We willen dat meer Arnhemmers bekend worden met de resultaten van het onderzoeksrapport. Daarom werken we aan een publieksvriendelijke versie voor Arnhemmers en bezoekers van Arnhem. Hierbij hebben we specifieke aandacht voor jongeren en betrekken we studenten bij de ontwikkeling van een publieksversie voor jongeren. We streven ernaar de publieksversie in juni 2025 te publiceren.

Lijn 2 – Fysieke zichtbaarheid in de stad

Het slavernijverleden is nog steeds op allerlei manieren zichtbaar in onze stad, dit willen we in samenwerking met betrokken partijen bekend(er) maken bij Arnhemmers. Dit doen we of willen we doen op de volgende manieren:

- *De expositie 'Onze koloniale werkelijkheden'*: deze is gemaakt door Milan Schellingerhout en Sahar Noor en gefinancierd vanuit de subsidieregeling 'Herdenking slavernijverleden en antiracisme'. De expositie bestaat uit foto's en verhalen van Arnhemse nakomelingen van mensen die tot slaaf gemaakt waren, gemaakt op plekken die herinneren aan het slavernijverleden. De expositie was van 29 oktober tot 8 december te bekijken in Museum Arnhem. Nu is hij sinds 9 december tot en met 31 januari 2025 te zien in het Stadhuis.

- *Verleden blijvend zichtbaar maken op plekken die herinneren aan het slavernijverleden:* door het plaatsen van foto's, verhalen of QR-codes met meer informatie.
- *Wandelingen door Erfgoed Gelderland:* deze wandelingen gaan langs plekken in de stad die nauw verbonden zijn met het slavernijverleden. We onderzoeken samen met hen hoe we deze wandelingen voor meer mensen aanspreekbaar kunnen maken.

Lijn 3 – Lessen in het onderwijs

We voeren, o.a. via de Maatschappelijke Educatieve Agenda Arnhem (MEAA), gesprekken met het onderwijs om het (Arnhemse) slavernijverleden structureel onderdeel te maken van lessen. We brengen samen met partnerorganisaties, o.a. Comité 30 juni-1 juli en Stichting JAM, in kaart wat nu al in het onderwijs gebeurt, wat er aan lesaanbod is, wat de behoefte van scholen is en hoe we vraag en aanbod met elkaar kunnen afstemmen. In samenwerking met het onderwijs bepalen we hoe een Arnhemse educatiemethode eruit zou moeten zien en gaan we dit gefaseerd in de periode 2025-2027 bij scholen aanbieden.

Herdenkingsmonument slavernijverleden

In maart 2024 stuurden we uw raad de brief [stand van zaken herdenkingsmonument slavernijverleden](#). Hierin lieten we u onder andere weten Park Zypendaal als de beoogde locatie voor het monument aan te wijzen. We zijn nu in samenwerking met de werkgroep Herdenkingsmonument en andere betrokkenen bezig om de voorwaarden voor realisatie op deze plek verder te verkennen.

In de afgelopen maanden heeft de werkgroep een aantal participatiebijeenkomsten georganiseerd in Gelderland om geïnteresseerden en belanghebbenden de gelegenheid te geven om mee te praten over een herdenkingsmonument voor het slavernijverleden. Het is de wens om de stem van de inwoners van Gelderland mee te laten klinken in de uiteindelijke opdracht aan de kunstenaar. De werkgroep heeft bijeenkomsten georganiseerd in Wageningen, Apeldoorn en in Arnhem. Mede naar aanleiding van deze participatiebijeenkomsten wordt de kunstopdracht definitief gemaakt en maakt de werkgroep een keuze uit de open call tot een drietal kunstenaars die een schetsontwerp zullen uitwerken. Dit doen zij onder begeleiding van een artistiek adviseur met kennis van beeldende kunst (in de openbare ruimte). De verwachting is dat dit in december 2024 - januari 2025 wordt voltooid.

Zoals aangegeven in de eerder verstuurde raadsbrief verwachten we dat de realisatie van het herdenkingsmonument langere tijd in beslag zal nemen. We zijn een intensieve samenwerking aangegaan met de werkgroep waar ook de beslissingsbevoegdheid zoveel mogelijk bij de initiatiefnemers ligt, onder begeleiding van de gemeente. Samen met de werkgroep is een zorgvuldig proces aangegaan waarbij draagvlak voor het monument straks van groot belang is. Hierbij is verdere participatie organiseren belangrijk voor de werkgroep. Om te waarborgen dat het een monument voor het verleden, heden én de toekomst is.

We verwachten daarnaast dat het verkrijgen van een omgevingsvergunning in park Zypendaal tijd in beslag zal nemen. We zijn afhankelijk van het proces dat hiervoor doorlopen moet worden. Daarom kunnen we geen tijdspad voorspellen wanneer het monument op haar plek zal staan.

Andere activiteiten doorwerking koloniaal en slavernijverleden

Naast de vervolgacties op het onderzoek 'Sporen slavernijverleden Arnhem' en het realiseren van het herdenkingsmonument besteden we ook op andere manieren aandacht aan de doorwerking van het koloniaal en slavernijverleden. Op 2 december 2023 startte de [subsidieregeling naamswijziging slavernijverleden](#) en organiseerden we samen met het Comité 30 juni-1 juli het symposium 'Kracht van je Naam' over Afrikaanse naamtradities en het proces van naamswijziging. Tot nu toe heeft niemand gebruikgemaakt van de subsidieregeling naamswijziging slavernijverleden.

In 2024 hebben we de volgende activiteiten geïnitieerd rondom de doorwerking van het koloniaal en slavernijverleden:

- *Power of the Name*: samen met Diaspora Wellhouse organiseerden we in juni en november twee edities over naamswijziging in relatie tot het slavernijverleden. Ongeveer 60 inwoners in totaal bezochten deze bijeenkomsten.
- *Stamboomonderzoekworkshops*: samen met Stichting voor Surinaamse Genealogie boden we deze workshops aan voor nakomelingen van tot slaafgemaakte mensen. Hieraan hebben ongeveer vijftig mensen deelgenomen.
- *Tracing Your Roots*: jonge Arnhemmers met familiewortels in voormalig Nederlands-Indië of Indonesië konden in april en mei dit programma volgen. Tijdens twee zaterdagmiddagen leerden acht deelnemers meer over hun familiegeschiedenis en leerden ze stamboomonderzoek doen.
- *Online tentoonstelling*: op 4 juli is de online tentoonstelling '[De kracht van familiebanden](#)' geopend. De 'tentoonstelling' is opgebouwd rond de familie verhalen van in totaal tien deelnemers van de stamboomonderzoekworkshops en het programma *Tracing Your Roots*.

Andere initiatieven in de stad

Andere partijen in de stad initiëren ook activiteiten over het koloniaal en slavernijverleden, waarbij we niet betrokken zijn. De stadswandeling '[Arnhem en de Oost & de West](#)' van 't Gilde Stadswandeling Arnhem is daar een voorbeeld van.

Vooruitblik 2025

Naast de hierboven beschreven vervolgacties op het rapport 'Sporen van Slavernijverleden Arnhem' blijven we in 2025 stamboomonderzoekworkshops aanbieden. Ook gaan we samen met jongerenorganisaties verkennen welke behoefte jongeren hebben als het gaat om het ontdekken van je eigen geschiedenis in relatie tot het koloniaal en slavernijverleden. Daarnaast blijft het mogelijk om via de [subsidieregeling antiracisme](#) subsidie aan te vragen voor activiteiten die gericht zijn op de doorwerking van het koloniaal en slavernijverleden. Tot slot blijft de werkgroep Arnhem tegen Racisme aandacht besteden aan de doorwerking van het koloniaal en slavernijverleden.

Datum : 17 december 2024
Zaaknummer : 4411565
Pagina : 4

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch